

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри підприємництва
і торгівлі

Протокол № 2 від 03.09. 2018 р.
Зав. кафедри

 С.В. Волошина

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ЦІНОУТВОРЕННЯ ТА ЦІНОВА ПОЛІТИКА»
(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 3

Розробник: Волошина С.В.,
доцент кафедри
підприємництва
і торгівлі, к.е.н., доцент

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	вибіркова для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	1
Лекції, годин	6
Практичні / семінарські, годин	2
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	82
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Мета: формування системи базових знань з методології ціноутворення і практичних навичок щодо розробки цінової політики підприємства.

Завдання:

- формування знань щодо економічної сутності ціни, системи цін, місця ціни в комплексі методів державного регулювання економіки;
- оволодіння методичними підходами до визначення рівня цін в різних галузях економіки і сферах товарного обороту;
- опанування методикою розробки цінової політики підприємства, підходами до вибору стратегії і тактики ціноутворення;
- формування навичок розрахунку базової ціни різними методами;
- набуття вмінь розробки і моніторингу цінової політики підприємства.

Предмет: умови формування цін та елементи цінової політики підприємства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Економічна сутність ціни.
2. Види цін.
3. Ціни в системі методів державного регулювання економіки.
4. Оптові ціни на продукцію промисловості.
5. Особливості формування цін в окремих сферах товарного обороту.
6. Роздрібні ціни на товари і послуги.
7. Цінова політика підприємства.
8. Методи ціноутворення.
9. Цінові стратегії підприємства.
10. Реалізація і контроль цінової політики підприємства.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи ціноутворення					
Тема 1. Економічна сутність ціни	8	1	-	-	7
Тема 2. Види цін	7	-	-	-	7
Тема 3. Ціни в системі методів державного регулювання економіки	8	1	-	-	7
Модульний контроль 1	5	-	-	-	5
Разом за змістовим модулем	28	2	0	-	26
Змістовий модуль 2. Методологічні особливості ціноутворення і формування цінової політики					
Тема 4. Оптові ціни на продукцію промисловості	8,5	1	0,5	-	7
Тема 5. Особливості формування цін в окремих сферах товарного обігу	8,5	1	0,5	-	7
Тема 6. Роздрібні ціни на товари і послуги	8	1	-	-	7
Тема 7. Цінова політика підприємства	8	-	-	-	8
Тема 8. Методи ціноутворення	10	1	1	-	8
Тема 9. Цінові стратегії підприємства	7	-	-	-	7
Тема 10. Реалізація і контроль цінової політики підприємства	7	-	-	-	7
Модульний контроль 2	5	-	-	-	5
Разом за змістовим модулем	62	4	2	-	56
Усього годин	90	6	2	-	82

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин
1	Практичне заняття Тема 4. Оптові ціни на продукцію промисловості Тема 5. Особливості формування цін в окремих сферах товарного обороту Тема 8. Методи ціноутворення	2
	Всього	2

5. Індивідуальні завдання

1. Виконати індивідуальне завдання «Оцінка цінової еластичності» (задача 4 з методичних вказівок до вивчення дисципліни, стор. 29). Номер варіанту

завдання відповідає порядковому номеру прізвища студента у списку академічної групи.

2. Виконати індивідуальне завдання «Оцінка системи цін» (задача 6 з методичних вказівок до вивчення дисципліни, стор. 35). Номер варіанту завдання відповідає порядковому номеру прізвища студента у списку академічної групи.

3. Виконати індивідуальне завдання «Методи ціноутворення» (задача 2 з методичних вказівок до вивчення дисципліни, стор. 51). Номер варіанту завдання відповідає порядковому номеру прізвища студента у списку академічної групи.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи ціноутворення	26	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для вивчення питань: економічна сутність ціни; види цін; ціни в системі методів державного регулювання економіки. Джерела [1-5;6;8; 11;13;15; 18;23]. 2. Самотестування. 3. Підготовка індивідуального завдання.	Тестування, виконання індивідуального завдання
Змістовий модуль 2. Методологічні особливості ціноутворення і формування цінової політики	56	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для вивчення питань: оптові ціни на продукцію промисловості; особливості формування цін в окремих сферах товарного обороту; роздрібні ціни на товари і послуги; цінова політика підприємства; методи ціноутворення; цінові стратегії підприємства; реалізація і контроль цінової політики підприємства. Джерела [1-3; 5-17; 19-22; 24]. 2. Самотестування. 3. Підготовка індивідуального завдання.	Тестування, виконання індивідуального завдання

7. Результати навчання

1.	Знання економічної сутності ціни системи цін місця ціни в комплексі методів державного регулювання економіки
2.	Розуміння методичних підходів до визначення рівня цін в різних галузях економіки і сферах товарного обороту
3.	Знання методики розробки цінової політики підприємства підходів до вибору стратегії і тактики ціноутворення

4.	Уміння визначати базову ціну різними методами
5.	Уміння розробляти цінову політику підприємства і проводити її моніторинг

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	-	100
20	50	30		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні рекомендації для вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Ціноутворення і цінова політика : курс лекцій / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підпр. і торгівлі ; С.В. Волошина. – Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2017. – 74 с.
2. Агеєв Є.Я. Ціноутворення: теорія та практика: навч. посіб. / Є.Я. Агеєв, Т.В. Шахматова, С.В. Піча. — Львів: Новий Світ-2000, 2012. — 374 с.
3. Мазур О.Є. Ринкове ціноутворення: навч. посіб. / О. Є. Мазур. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 480 с.
4. Верхоглядова Н.І. Основи ціноутворення: навч. посіб. / Верхоглядова Н.І., Ільїна С.Б., Іваннікова Н.А. та ін. – К.: Кондор, 2006.– 252 с.
5. Закон України „Про ціни і ціноутворення” від 03.12.1990 р. №507-ХІІ [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://rada.gov.ua>

6. Коріньєв В.Л. Цінова політика підприємства: монографія / В.Л. Коріньєв. - К.: КНЕУ, 2001. - 257 с.
7. Кузин Б. Методы и модели управления фирмой / Б. Кузин, В. Юрьев, Г. Шагдинаров. – СПб. : Питер, 2001. – 432 с.
8. Липсиц И.В. Ценообразование. Управление ценообразованием в организации / И.В. Липсиц. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Экономист, 2005. – 447 с.
9. Пінішко В.С. Ціно- і тарифотворення: навч. посіб. / В.С. Пінішко. – Львів: Магнолія -2006, 2008. – 303 с.
10. Салимжанова И.К. Цены и ценообразование: учеб. / И.К. Салимжанова. – М.: Финстатинформбюро, 2001. – 304 с.
11. Трацевский И.П. Ценообразование: учеб.пособ. / И.П. Трацевский, И.Н. Грекова. – Мн.: Новое знание, 2000. – 159 с.
12. Цінова політика підприємства: навч. посіб. / О.О. Бакунов, Ю.О. Кучеренко. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2008. – 111 с.
13. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: навч. посіб. / Л.О. Шкварчук. – 2-е вид., випр. – К. : Кондор, 2004. – 214 с.

Допоміжна

14. Бакунов О.О. Маркетингове ціноутворення: навч. посіб. / О.О. Бакунов, С.М. Баранцева, О.Ю. Гаркуша. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2014. – 308 с.
15. Балабанова Л.В. Цінова політика торговельного підприємства в умовах маркетингової орієнтації: навч. посіб. / Л.В. Балабанова, О.В. Сардак. – Донецьк: ДонДУЕТ ів. М.І.Туган-Барановського, 2003. - 156 с.
16. Волошина С.В. Комплексний тренінг з економіки підприємства: навч. посіб. / С.В. Волошина, О.В. Пиріжок, О.А. Ніколайчук та ін.; за заг. ред. С.В. Волошиної. – Сімферополь: ДІАЙП, 2012. - 299 с.
17. Данченко Л.А. Маркетинговое ценообразование: политика, методы, практика / Л.А. Данченко, А.Г. Иванова. – М.: Эксмо, 2006. – 464 с.
18. Длігач А.О. Маркетингова цінова політика: світовий досвід, вітчизняна практика: навч. посіб. / А.О. Длігач – К.: ВД “Професіонал”, 2006. – 304 с.
19. Литвиненко Я.В. Маркетингова цінова політика: навч. посіб. / Я.В. Литвиненко. - К., 2010. - 294 с.
20. Лошенко І.Р. Маркетингова цінова політика : навч. посіб. / І.Р. Лошенко, А.М. Гуменюк, Ю.Б. Чаплінський. – К. : Дакор, 2008. – 184 с.
21. Мельник Л.Г. Маркетингова цінова політика: навч.посіб. / Л.Г. Мельник, Л.В. Старченко, О.І. Карінцева. – Суми: ТОВ «ВТД «Університетська книга», 2007. – 240 с.
22. Окландер М.А. Маркетингова цінова політика: навч. посіб. / М.А. Окландер, О.П. Чукурна. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 240 с.
23. Пунин Е.М. Маркетинг, менеджмент, ценообразование на предприятии / Е.М. Пунин. – М. : Международные отношения, 2007. – 661 с.
24. Бакунов О.О. Ціноутворення та цінова політика. Практикум для студентів економічних спеціальностей відповідно вимогам ECST / О.О. Бакунов, С.М. Баранцева, У.С. Расулова. –Донецьк: ДонНУЕТ, 2010. – 117 с.

Інформаційні ресурси

25. Офіційний сайт Державного комітету статистики [Електронний ресурс]
// Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

26. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

27. Офіційний веб-сайт Європейський науковий фонд [Електронний ресурс]
// Режим доступу: <<http://www.esf.org/>>.

28. Национальный институт стратегических исследований [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://www.niss.gov.ua>

29. Научная электронная библиотека «Киберленинка» [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://www.cyberleninka.ru>

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри ПiТ

_____ С.В. Волошина

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ
«ЦІНОУТВОРЕННЯ ТА ЦІНОВА ПОЛІТИКА»**

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи ціноутворення	2	Жовтень 2018 року	0	Жовтень 2018 року	26	Листопад 2018 року	01.12.2018 р.
2	Змістовий модуль 2. Методологічні особливості ціноутворення і формування цінової політики	4		2		56	Грудень 2018 року – січень 2019 року	10.01.2019 р.
3	Індивідуальне завдання							10.01.2019 р.